

Egz. Nr 1

PROTOKÓŁ z KONTROLI STRAŻY MIEJSKIEJ w MOSINIE

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku *o strażach gminnych* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763), Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 roku *w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)* (Dz. U. z 2009 r. Nr 220, poz. 1733, z późn. zm.) oraz zgodnie z *Planem kontroli okresowych wielkopolskich straży gminnych (miejskich) na 2023 rok* z dnia 15 listopada 2022 roku zatwierdzonym przez Wojewodę Wielkopolskiego, w dniu 22 maja 2023 roku dokonano kontroli Straży Miejskiej w Mosinie, mającej siedzibę w Mosinie (ul. Dworcowa 3, 62-050 Mosina).

1. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego wraz z numerem imiennego upoważnienia do kontroli:

- st. asp. Natalia Dziubała – asystent Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu, posiadająca *Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli* wykonywania zadań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku *o strażach gminnych* wystawione przez Wojewodę Wielkopolskiego l.dz. Nr ZK-IX.68.2.7.2023.1;
- kom. Marcin Sawicki – ekspert Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Poznaniu, posiadający *Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli* wykonywania zadań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy o strażach gminnych wystawione przez Wojewodę Wielkopolskiego, l.dz. Nr ZK-IX.68.2.7.2023.1;

2. Zakres kontroli:

Kontrola objęła sprawdzenie wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 12 ustawy *o strażach gminnych oraz:*

- użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego,
- ewidencji, o której mowa w art. 9a ust. 1 ustawy *o strażach gminnych*,
- wyników działań straży, w oparciu o przepisy niżej wymienionych aktów prawnych:
 - 1) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o strażach gminnych* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763),
 - 2) Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. *o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (Dz. U. z 2023 r., poz. 202 z późn. zm.),
 - 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. *w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)* (Dz. U. z 2009 r., Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.),

- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2019 r., poz. 2484),
- 5) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1350),
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. z 2009 r., Nr 220, poz. 1720),
- 7) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2014 r., poz. 777),
- 8) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r., poz. 1502),
- 9) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 roku w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 1998r. Nr 112, poz. 713 z późn. zm.).

3. Okres objęty kontrolą.

Kontrola objęła okres od 1 stycznia 2022 roku i została przeprowadzona w oparciu o dokumenty służbowe wynikające z aktualnych przepisów i uregulowań prawnych oraz ustne ustalenia wynikające z rozmowy z Panem Damianem Pietruszewskim - Komendantem kontrolowanej jednostki. Na miejsce kontroli wyznaczona została siedziba Straży Miejskiej w Mosinie (ul. Dworcowa 3, 62-050 Mosina).

4. Przedmiot kontroli. Wyszczególnienie przeprowadzonych czynności kontrolnych.

4. 1. Prezentacja kontrolowanej jednostki.

Umundurowanie i wyposażenie.

Straż Miejska w Mosinie została utworzona na podstawie Protokołu Nr 43/91 z posiedzenia Zarządu Miasta i Gminy w Mosinie odbytego w dniu 22 listopada 1991 roku, któremu przewodniczył ówczesny Burmistrz MiG Mosina Pan Bogdan Robakowski. Zgodnie z punktem trzecim porządku obrad Burmistrz „poinformował członków Zarządu MiG, że utworzona Straż Miejska rozpoczęła swoją działalność w dniu 15 listopada br.” Z kolei Zarządzeniem Nr BG.00501213.2015 Burmistrza Gminy Mosina z dnia 14 grudnia 2015 roku nadano kontrolowanej straży *Regulamin*, który określa organizację i zasady funkcjonowania Straży oraz zasady i warunki zachowania porządku i dyscypliny pracy Straży. Zgodnie z regulacjami zawartymi w tym regulaminie - straż umiejscowiono, na prawach Referatu, w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Mosinie, wskazując, że terenem działania Straży jest obszar całej Gminy Mosina. Zgodnie natomiast z przepisem §8 Regulaminu wskazano, że strażą kieruje Komendant.

W skład Straży Miejskiej w Mosinie wchodzi – według stanu na dzień kontroli dziewięciu strażników, w tym komendant i jego zastępca. W trakcie kontroli niezbędnych informacji udzielał i dokumentację udostępniał Komendant SM w Mosinie Pan Damian Pietruszewski.

Zastani w służbie strażnicy byli umundurowani i wyposażeni w znak identyfikacyjny formacji (zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 1998 r. Nr 112, poz. 713 z późn. zm.).

Według oświadczenia Komendanta wszyscy strażnicy jak również Komendant Straży Miejskiej w Mosinie zrealizowali oraz ukończyli kurs podstawowy dla strażników miejskich.

Strażnicy Straży Miejskiej w Mosinie posiadają:

- **legitymacje służbowe** według obowiązującego wzoru, określonego w Załączniku Nr 8 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich).

Okazane legitymacje zostały wydane z terminem ważności do dnia 30 stycznia 2026 roku. Zawierają zdjęcia umundurowanych strażników bez nakrycia głowy. Legitymacje opatrzone zostały okrągłą pieczęcią urzędową zawierającą pośrodku herb Mosiny z napisem *Mosina Straż Miejska*. W miejscu przeznaczonym na podpis i pieczęć wystawcy znajduje się pieczęć i podpis Burmistrza Mosiny (legitymacja Komendanta) oraz pieczęć i podpis Komendanta Straży Miejskiej w Mosinie (pozostałe okazane legitymacje).

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z zapisem art. 22 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763) „Strażnik przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 12, jest obowiązany (...) okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie i zanotowanie nazwiska strażnika oraz organu, który wydał legitymację.”

Powyższa *Ustawa* definiuje straż gminną (miejską) jako samorządową umundurowaną formację, której zadaniem jest ochrona porządku publicznego na terenie gminy. Straż jest jednostką organizacyjną gminy, którą kieruje komendant powołany przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta), po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Komendant straży nie jest organem w rozumieniu prawa administracyjnego. Służbowo podlega kierownikowi Urzędu, który go powołał. Wobec danej regulacji legitymacje w miejscu na podpis i pieczęć wystawcy winny zostać opatrzone pieczęcią i podpisem właściwego organu.

Pieczęć urzędowa została zdefiniowana w art. 16 c ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1509 z późn. zm.) gdzie wskazano, że urzędową pieczęcią jest metalowa, tłoczona pieczęć okrągła zawierająca pośrodku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, a w otoku napis

odpowiadający nazwie podmiotu uprawnionego do używania urzędowej pieczęci. Urzędową pieczęcią gminy, powiatu, samorządu województwa lub związku jednostek samorządu terytorialnego może być również pieczęć, o której mowa powyżej zawierająca pośrodku, zamiast wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiednio herb gminy, powiatu lub województwa. Odcisk pieczęci z herbem nie może być umieszczany na dokumentach urzędowych w sprawach z zakresu administracji rządowej.

W kontekście powyższego otok pieczęci urzędowej z napisem „Mosina Straż Miejska” nie odpowiada nazwie podmiotu uprawnionego do używania urzędowej pieczęci.

• **upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego**

Upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego zostały wydane dla strażników Straży Miejskiej w Mosinie przez Burmistrza Gminy Mosina Pana Dominika Michalaka. Upoważnienia posiadają wskazanie nr znaku identyfikacyjnego, daty ważności jego obowiązywania tj. *do odwołania*, posiadają również wskazanie obszaru, na terenie którego obowiązują. Okazane *Upoważnienia* zostały podpisane przez organ, który je wydał i zostały opatrzone odciskiem pieczęci urzędowej, co jest zgodne z § 4 ust. 2 Rozporządzenia MSWiA z dnia 17 listopada 2003 r. w *sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* (Dz. U. z 2022 r, poz. 1350).

Przedmiotowe *Upoważnienia* nie zawierają wskazania na zasadzie enumeratywnego wyliczenia katalogu wykroczeń, za które strażnicy są uprawnieni do nałożenia grzywny. Niezależnie od tego pamiętać należy, że Rozporządzenie MSWiA z dnia 17 listopada 2003 r. w *sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* (Dz. U. z 2003 r., Nr 208 poz. 2026 z późn. zm.) od dnia jego wejścia w życie wielokrotnie nowelizowano, w związku z czym niezwykle ważne jest by na bieżąco śledzić i szczegółowo zapoznawać się ze zmianami w tym zakresie, tak by grzywny w drodze mandatu karnego zawsze nakładane były zgodnie z aktualnym katalogiem wykroczeń i uprawnieniem w tym zakresie.

• **upoważnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska**

(wydane na podstawie art. 379 i 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*). Okazane *Upoważnienia* zostały wydane przez Burmistrza Gminy Mosina imiennie dla funkcjonariuszy straży, z terminem ważności *do odwołania*.

• **notatniki służbowe**

Strażnicy posiadają na swoim wyposażeniu notatniki służbowe. Odnotowują w nich podejmowane w trakcie służby czynności. Zakres danych, które powinny mieć odzwierciedlenie w prowadzonym i wykorzystywanym w służbie notatniku służbowym wskazuje przepis §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w *sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich)* (Dz. U. z 2019 r., poz. 2484). W szczególności mają w nim być odnotowywane przypadki legitymowania osób. Zapisy w tym zakresie winny uwzględniać każdorazowo niezbędnę

dane tj.: imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania lub pobytu osoby legitymowanej, numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL - datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców osoby legitymowanej, rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, dane, o których mowa w §2 ust. 1 pkt 6, lub oświadczenie, o którym mowa w §2 ust. 1 pkt 7, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości osoby legitymowanej, czas, miejsce, podstawę faktyczną legitymowania oraz inne istotne informacje, w tym informacje o sposobie zakończenia tej czynności.

W celu weryfikacji zapisów dokonano sprawdzenia notatników służbowych:

- nr 7/007/2023 wydanego dla młodszego specjalisty Julii Myślickiej - w prowadzeniu od 03.01.2023 r. do 25.03.2023 r. – brak uwag;
- nr 2/008/2023 wydanego dla starszego inspektora Jacka Pązika - w prowadzeniu od 02.01.2023 r. do 06.02.2023 r. – brak uwag;
- nr 04/002/2023 wydanego dla inspektora Mikołaja Zyk - w prowadzeniu od 02.01.2023 r. do 20.02.2023 r. – brak uwag;
- nr 07/006/2022 wydanego dla strażnika Jakuba Skibińskiego - w prowadzeniu od 03.01.2022 r. do 22.06.2022 r. – brak uwag;
- nr 8/002/2022 wydanego dla inspektora Mikołaja Zyk - w prowadzeniu od 04.01.2022 r. do 15.02.2022 r. – brak uwag;
- nr 04/008/2022 wydanego dla starszego inspektora Jacka Pązika - w prowadzeniu od 03.01.2022 r. do 03.02.2022 r. – brak uwag;
- nr 15/002/2023 wydanego dla inspektora Mikołaja Zyk - w prowadzeniu od 19.04.2023 r. do nadal – brak uwag;
- nr 16/008/2023 wydanego dla starszego inspektora Jacka Pązika - w prowadzeniu od 10.05.2023 r. do nadal – brak uwag;

Notatniki służbowe są ewidencjonowane i archiwizowane po ich zakończeniu. W tym celu prowadzona jest w Straży Miejskiej w Mosinie *Książka Wydanych Notatników*, z której wynika, że każdy ze strażników posiada na wyposażeniu po jednym notatniku,

• Strażnicy Straży Miejskiej w Mosinie wyposażeni są w **bloczki mandatowe**. Sprawdzeniu, pod kątem poprawności nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, pod względem merytorycznym i formalnym, poddano odcinki mandatów karnych:

- De 0004641-660,
- De 0004701-720,
- De 0004661-680,
- De 0004681-700,
- Dg 0397601-620.

Ponadto w Straży Miejskiej w Mosinie prowadzi się segregator, zawierający kopię wszystkich nałożonych przez strażników mandatów karnych. Dokonano wybiórczego sprawdzenia poszczególnych odcinków:

- De 0004460,

- De 0004780,
- De 0004459,
- De 0004789,
- De 0004778,
- De 0004759,
- De 0004771.

W tej części zwrócić należy uwagę na wypisywanie poszczególnych odcinków zgodnie z dyspozycjami poszczególnych ich formatek. W szczególności dotyczy to ujmowania w sposób prawidłowy: opisu i kwalifikacji prawnej czynu.

Dla przykładu:

- a) Mandat karny numer De 0004459 nie zawiera wpisanego dokumentu tożsamości, na podstawie którego potwierdzono tożsamość osoby ukaranej mandatem. *Zgodnie z §3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności strażnik ma prawo legitymowania osoby, gdy ustalenie jej tożsamości jest niezbędne do wykonania zadań określonych w art. 10 i 11 ustawy o strażach gminnych w celu identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia. Dalej, tożsamość ustala się na podstawie niebudzącego wątpliwości dokumentu, zawierającego fotografię i oznaczonego numerem i serią, a także oświadczenia osoby, której tożsamość ustalono na podstawie cytowanych dokumentów (§ 4 ust. 1 pkt 1 i 2 cyt. rozporządzenia) przy czym strażnik może odstąpić od legitymowania osoby, która jest mu znana osobiście. Przypomnieć należy, że tryb postępowania w sytuacji ujawnienia sprawcy wykroczenia i braku możliwości potwierdzenia jego tożsamości określa ustawa o strażach gminnych i wydane na jej podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności.*
- b) Mandat karny numer De 0004711 nie zawiera kwalifikacji prawnej czynu.
- c) Mandaty karne numer De 0004641 - 649 i De 0004655 nie zawierają wpisu określającego czas popełnionego wykroczenia.
- d) Mandaty karne numer De 0004650, De 0004703-704, De 0004714, De 0004716, De 0004719, De 0004665, De 0004667, De 0004681, De 0004683, De 0004686, De 0004459 nie zawierają pełnej kwalifikacji prawnej czynu – art. 77 k.w.

W tym miejscu warto przypomnieć, że dnia 10 kwietnia 2021 r. weszło w życie Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń. Nowelizacja rozporządzenia na podstawie art. 95 §6 Ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz.U. z 2021 r. poz. 457 z późn. zm., zwanej dalej k.p.w.)

jest konsekwencją wprowadzenia Ustawą z dnia 4 października 2018 r. *o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2018 r. poz. 2077) zmian w art. 77 k.w. polegających na wprowadzeniu typu podstawowego tego wykroczenia (§1) - niezachowanie zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia oraz typu kwalifikowanego (§2), który polega na dopuszczeniu się czynu z §1 przy trzymaniu zwierzęcia, które swoim zachowaniem stwarza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka (poprzez dodanie §2 rozszerzono możliwość penalizacji czynów w odniesieniu do sytuacji posiadania zwierząt, które nie znajdują się w wykazie zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2011 r. *w sprawie gatunków zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi*, a które mogą – wobec braku zachowania środków ostrożności – stwarzać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi).

Wobec powyższego zaleca się każdorazową, indywidualną ocenę zastanego stanu faktycznego, kwalifikowanego z art. 77 §1 k.w. albo art. 77 §2 k.w. i w takim przypadku nakładanie grzywien w drodze mandatów karnych za wykroczenia z art. 77 §1 k.w. albo z art. 77 §2 k.w., w granicach przewidzianych w „taryfikatorze” w jego obecnym brzmieniu odpowiednio od 50 do 250 zł oraz 500 zł.

W ramach kontroli zestawień mandatów karnych, dokonano sprawdzenia *Rejestru Nałożonych Mandatów Karnych* (l.dz. 001/01/20, w wprowadzeniu od 02.01.2020 do nadal). Mandaty w nich zawarte nałożono w zakresie posiadanych uprawnień określonych Rozporządzeniem MSWiA z dnia 17 listopada 2003 roku *w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego*.

Na podstawie dokonanych wpisów ujawnionych w *Rejestrze Mandatów Karnych* dot. w szczególności naruszeń wynikających z art. 77 k.w. brak jest możliwości oceny prawidłowości zastosowanego postępowania mandatowego w zakresie kwot nałożonych grzywien (ich zgodności z wykazem „*Wysokość grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego za wybrane rodzaje wykroczeń przez uprawnione organy*”, który stanowi Załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 roku *w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń*). Wskazanie niepełnej kwalifikacji prawnej czynu uniemożliwia powyższe. (uwaga omówiona powyżej).

- W zakresie **środków przymusu bezpośredniego** funkcjonariusze Straży Miejskiej w Mosinie wyposażeni zostali w kajdanki (x9), pałkę służbową (x9), przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej (x3) oraz chemiczne środki obezwładniające w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających (x9).

Wymienione środki przymusu bezpośredniego przechowywane są w pomieszczeniu Straży Miejskiej w Mosinie w indywidualnych szafkach strażników zamykanych na klucz oraz w zamkniętym pomieszczeniu w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób postronnych zatem zgodnie z przepisem §2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2014 r., poz. 777).

W Straży Miejskiej w Mosinie prowadzi się *Książkę ewidencji kajdanek i pałek służbowych Straży Miejskiej* (l.dz. 0001/7/17) z której wynika, że na stanie straży jest 9 sztuk kajdanek i 9 sztuk pałek służbowych (co jest zgodne z *Ewidencją etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży (...)* sporządzoną wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku).

Straż Miejska w Mosinie prowadzi także *Książkę ewidencji chemicznych środków obezwładniających w postaci: ręcznych miotaczy substancji obezwładniających* (l.dz. 001/8/17) z której wynika, że na stanie straży jest 9 sztuk RMG (co jest zgodne z *Ewidencją etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży (...)* sporządzoną wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku).

Należy rozważyć uzupełnienie/zweryfikowanie nazwy powyższych ewidencji tak by były zgodne z dyspozycją przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2014 r., poz. 777) do nazwy „Książka ewidencji przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie nieprzekraczającej 10 mA i ręcznych miotaczy substancji obezwładniających” oraz „Książka ewidencji kajdanek zakładanych na ręce, siatek obezwładniających i pałek służbowych”.

Warto przypomnieć, że zgodnie z dyspozycją § 5 ust. 3 oraz § 6 ust. 2 Rozporządzenia książka ewidencji powinna zawierać:

- 1) nazwę środka przymusu bezpośredniego;
- 2) datę wpisu do ewidencji i podpis osoby dokonującej wpisu;
- 3) uwagi.

Ponadto SM w Mosinie prowadzi *Książkę wydania i przyjęcia środków przymusu bezpośredniego*, w której odnotowują się pobieranie do służby przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej. Wskazać należy w tym miejscu także, że dane dotyczące wyposażenia SM w Mosinie w przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej powinny zostać wykazane w „Książce ewidencji przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie nieprzekraczającej 10 mA i ręcznych miotaczy substancji obezwładniających”.

4.2. Ewidencja wyników działań Straży Miejskiej w Mosinie

Straż Miejska w Mosinie aktualizuje na bieżąco dane zawarte w ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działania. Zgodnie z treścią przepisu §4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne/miejskie ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r., poz. 1502) aktualizacja powinna być wykonywana według stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia w zakresie określonym załącznikiem do cytowanego wyżej rozporządzenia (co odpowiada stanowi faktycznemu zastanemu w Straży Miejskiej w Mosinie w dniu kontroli).

4.3. Sposób realizacji czynności służbowych.

Odnosząc się do realizacji spraw o wykroczenia wskazać należy, iż dobrą praktyką (aczkolwiek nie wynikającą z żadnego przepisu prawnego zobowiązującego straże gminne (miejskie) do prowadzenia określonego typu dokumentacji służbowej) jest prowadzenie przez jednostki straży gminnej (miejskiej) województwa wielkopolskiego *Rejestru Spraw o Wykroczenia*, w którym zawarte mają być, co do zasady, informacje dotyczące wszystkich ujawnionych wykroczeń. Dokument taki ma wówczas charakter ewidencyjny w tym aspekcie, że wprowadzane do niego czyny w chronologiczny, łatwy i przejrzysty sposób można zweryfikować i odnaleźć i w miarę potrzeby, pod kątem daty ich popełnienia, kwalifikacji prawnej czynu, ujawnionego sprawcy wykroczenia, a także terminu i sposobu ich zakończenia, w tym także w zakresie ich przekazania do dalszej realizacji innemu podmiotowi (np. Policji.). Dokument w postaci *Rejestru Spraw o wykroczenia* nie jest prowadzony w Straży Miejskiej w Mosinie.

Warto podkreślić, że zgodnie z ustawą o strażach gminnych do zadań straży należy w szczególności ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, a także czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym (*vide*: art. 11 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o strażach gminnych). Powyższe znalazło wyraz przede wszystkim w art. 1 cyt. wyżej ustawy, zgodnie z którym straż, pełniąc rolę służebną wobec społeczności lokalnej, może być utworzona na terenie gminy „w celu ochrony porządku publicznego”. Wolą ustawodawcy było zatem powierzenie jej zadań związanych z reakcją na najdrobniejsze nawet naruszenia norm powszechnie obowiązującego prawa. Wobec powyższego, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych strażnik realizując swoje zadania, ma prawo do dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. Zgodnie z zasadą określoną w treści przepisu art. 17 §3 k.p.w. strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawniły wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie. Zatem straż posiada pełne spektrum czynności, które winna podejmować w związku z ujawnieniem /powzięciem informacji o popełnionym/ wykroczenia.

To właśnie podejmowanie tych czynności jest warunkiem wypełnienia przez tę formację powierzonych jej ustawowo zadań.

Zawiadomieniem będzie przekazanie informacji o popełnionym wykroczeniu drogą elektroniczną, za pomocą środków przeznaczonych do komunikowania się na odległość, czy zgłoszenie telefoniczne. Powzięcie informacji o podejrzeniu popełnienia wykroczenia jest przesłanką wystarczającą dla reakcji na wykroczenie. W przypadku uznania pozyskanych danych za niewiarygodne lub niewystarczające, należy je niezwłocznie zweryfikować lub uzupełnić podejmując czynności zgodnie z procedurą postępowania w sprawach o wykroczenia wynikającą z przepisów ustawy *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*. Celem tych czynności jest ustalenie czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie do sądu i zebranie danych niezbędnych do jego sporządzenia. O zakończeniu tych czynności, gdy nie dały podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, zgodnie z art. 54 §2 k.p.w. należy obligatoryjnie powiadomić ujawnionych pokrzywdzonych oraz osobę, która złożyła zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia wskazując przyczynę niewniesienia wniosku o ukaranie. Zawiadamiając pokrzywdzonego, poucza się go o prawie o którym mowa w art. 27 §2 (w sprawach o wykroczenia inne niż ścigane na żądanie pokrzywdzonego, pokrzywdzony może samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy, jeżeli w ciągu miesiąca od powiadomienia o wykroczeniu organu uprawnionego do występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego nie zostanie powiadomiony o wniesieniu przez ten organ wniosku o ukaranie albo otrzyma zawiadomienie, o którym mowa w art. 54 §2 k.p.w.), oraz o możliwości zaznajomienia się z materiałem dowodowym uzyskanym w toku czynności wyjaśniających oraz sporządzenia odpisów i kopii. W sytuacji przesłania wniosku o ukaranie do sądu, zgodnie z art. 26 §1 k.p.w., oskarżyciel publiczny zawiadamia jedynie ujawnionego pokrzywdzonego, wskazując sąd, do którego wniosek skierowano i pouczając go o możliwości złożenia w terminie 7 dni oświadczenia o działaniu obok oskarżyciela publicznego jako oskarżyciel posiłkowy.

Powyższe miało na celu wykazanie, że każdorazowe powzięcie informacji przez straż gminną (miejską) o wykroczeniu będącym w jej zakresie kompetencyjnym uprawnia i zobowiązuje zarazem tę formację do podjęcia, w trybie przepisu art. 54 k.p.w., prawnie przewidzianych czynności zmierzających do ujawnienia i ukarania sprawcy wykroczenia. Dopiero w innym przypadku – tj. w przypadku stwierdzenia swojej niewłaściwości – informacja w takim zakresie winna być przekazana do dalszej realizacji odpowiednim organom.

W kontekście powyższego wybiórczej kontroli poddano zapisy dokumentacji pn. *Rejestr Interwencji Straży Miejskiej w Mosinie* (l.dz. 001/01/2022 w prowadzeniu od dnia 27.05.2022 r. – 15.03.2023 r. i l.dz. 001/01/2023 w prowadzeniu od 16.03.2023 r. do nadal)

Informacje o wykroczeniach zawarte w *Rejestrach*, o ile nie doszło do przedawnienia karalności wykroczenia, o której mowa w art. 45 §1 k.w. – powinny być podjęte i odpowiednio zakończone (dotyczy zapisu np. pod numerem poz. 302 z dnia 6 kwietnia br. zgłoszenie o bezpiecznym psie – zakończenie interwencji: przy próbie odłowienia uciekł do lasu).

Ponadto w Straży Miejskiej w Mosinie, prowadzi się *Książkę zgłoszonych i odłowionych zwierząt* (w prowadzeniu od 5 stycznia 2023 r. do nadal), w której odnotowuje się wszystkie odłowione zwierzęta z interwencji. Dalej, w przypadku ujawnienia właściciela odnotowuje się ten fakt w tym rejestrze wraz ze wskazaniem sposobu zakończenia sprawy.

I tak np.:

- poz. nr 6 – 05.02.2023 r. – parking WPN biegający pies - podjęte czynności – *odłowiono, przekazano do Skatowo;*
- poz. nr 11 – 22.02.2023 r. – 3 *bezpieńskie szczeniaki* - podjęte czynności – *odłowiono, przekazano do Skatowo;*

także w tych przypadkach należy podjąć czynności w trybie art. 54 §1 k.p.w. zmierzające do ustalenia sprawcy wykroczenia z art. 77 k.w.

W dyspozycji Straży Miejskiej w Mosinie znajduje się system kamer monitoringu miejskiego, jednak wg oświadczenia Komendanta nie jest realizowana stała obserwacja przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych. System monitoringu (odtworzenia, obserwowania i zgrywania) znajduje się w siedzibie SM w Mosinie.

Straż Miejska w Mosinie prowadzi dokumentację pn. „*Książka wyników obserwacji*” (l.dz. 001/03/2022, w prowadzeniu od 03 stycznia 2022 r. do nadal).

Podkreślić jednak należy, że w sytuacji realizowania prawa do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych informacja taka powinna zostać udokumentowana zgodnie z przepisami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w *sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską)* (Dz. U. z 2009 r., nr 220, poz. 1720).

Wskazać należy jednak, że w przypadku prowadzenia obserwacji należy dokumentować - zgodnie z przepisami określonymi w w.w *Rozporządzeniu* - każdy przejaw naruszenia prawa – nie tylko ten, który mieści się w zakresie działania straży gminnych (miejskich), a informację o jego udokumentowaniu za pomocą systemu kamer monitoringu miasta - przekazać, zgodnie z właściwością odpowiednim służbom celem właściwego zakończenia sprawy.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że straż powinna dokumentować następujące informacje z przebiegu czynności obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych: 1) datę, godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności; 2) imię i nazwisko oraz stanowisko osoby dokumentującej; 3) opis zdarzenia naruszającego porządek publiczny, ze wskazaniem miejsca i wyniku obserwacji.

Zgodnie z dalszymi regulacjami cyt. Rozporządzenia zarejestrowany obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla tych postępowań, przechowuje się przez okres nie krótszy niż 20 dni od daty dokonania nagrania i nie dłuższy niż 60 dni, a następnie podlega

on zniszczeniu. Z czynności takiej, co do zasady powinno się sporządzić notatkę służbową, która z kolei powinna zawierać w szczególności: 1) czas i miejsce zarejestrowanego obrazu zdarzeń podlegającego zniszczeniu; 2) sposób zniszczenia; 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby dokonującej zniszczenia; 4) czas i miejsce zniszczenia; 5) podpis osoby dokonującej zniszczenia.

W tej części w trakcie kontroli ustalono, że w SM w Mosinie zapis z kamer monitoringu jest utrwalany przez okres około 60 dni, co jest zgodne z §3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. z 2009 r., nr 220, poz. 1720).

5. Realizacja zadań z zakresu ruchu drogowego.

Na podstawie art. 129b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku *Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U. 2022 r. poz. 988 z późn. zm.), zwanej dalej „*p.r.d.*”, kontrola ruchu drogowego w gminach lub miastach, które utworzyły straż gminną (miejską) może być wykonywana przez strażników gminnych (miejskich). Powyższy przepis określa również uprawnienia strażników w zakresie kontroli ruchu drogowego, natomiast zadania do realizacji zostały sprecyzowane w art. 11 ust 1 pkt. 2 i 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku *o strażach gminnych*¹ (Dz.U. 2021 r. poz. 1763).

Obsadę etatową Straży Miejskiej w Mosinie stanowi **dziewięć osób**.

Podczas kontroli przedstawiono następujące dokumenty uprawniające do kontroli ruchu drogowego:

1. Damian Pietruszewski,

- upoważnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego Nr 308/2020 wydane w dniu 26 czerwca 2020 roku przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu,

2. Grażyna Cichocka,

- upoważnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego Nr 310/2020 wydane w dniu 26 czerwca 2020 roku przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu,

3. Mikołaj Zyk,

- upoważnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego Nr 306/2020 wydane w dniu 26 czerwca 2020 roku przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu,

4. Jacek Pązik,

- upoważnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego Nr 003/2021 wydane w dniu 25 stycznia 2021 roku przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu,

Przedstawione *upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego* są zgodne z wzorem opublikowanym w załączniku nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 stycznia 2022 roku w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 2141 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem*”.

¹ „do zadań straży należy w szczególności: czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym” oraz „kontrola publicznego transportu zbiorowego - w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1440, 1753, 1890 i 1893)”.

Na podstawie okazanych zaświadczeń/certyfikatów wystawionych na nazwiska: Damian Pietruszewski, Grażyna Cichocka, Łukasz Ratajczak oraz Mikołaj Zyk ustalono, że strażnicy uczestniczyli w przeszkoleniu uzupełniającym dla Straży Miejskiej w zakresie kontroli ruchu drogowego. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż został dopełniony obowiązek okresowego przeszkolenia w zakresie przepisów ruchu drogowego, o którym mowa w § 23 ust. 6 *rozporządzenia*.

Każda interwencja lub inna czynność podejmowana w trakcie służby przez strażników, w tym ujawnianie wykroczeń w ruchu drogowym, dokumentowana jest w notatniku służbowym. W celu sprawdzenia sposobu prowadzenia notatników służbowych dokonano kontroli wpisów sporządzonych w dniach 17 kwietnia 2023 r. oraz 19 kwietnia 2023 r. w związku z ujawnieniem wykroczeń w ruchu drogowym przez:

- Jacka Pęzika, notatnik służbowy nr 11/008/2023, rozpoczęty 27 marca 2023 r.,
- Jakuba Skibińskiego, notatnik służbowy nr 5/006/2023, rozpoczęty 2 stycznia 2023 r.

W kontrolowanych notatnikach zawarto dane wymienione w § 4 *rozporządzenia* z dnia 18 grudnia 2019 roku w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. z 2019 r. poz. 2484), które powinny być odnotowane w przypadku legitymowania osoby w związku z popełnieniem wykroczenia.

W przypadku spraw o wykroczenia zakończonych w drodze mandatu karnego fakt ten odnotowywany jest w rejestrze nałożonych mandatów karnych. Okazano rejestr l.dz. 001/01/20, rozpoczęty 2 stycznia 2020 r. Na podstawie zawartych w rejestrze wpisów ustalono, że w 2022 r. strażnicy miejscy nałożyli łącznie 179 mandatów karnych, w tym 7 mandatów karnych nałożonych za wykroczenia w ruchu drogowym.

W celu stwierdzenia czy wysokość nakładanych mandatów za wykroczenia w ruchu drogowym jest zgodna z obowiązującymi przepisami dokonano sprawdzenia wypełnionych formularzy mandatów karnych. W przypadku formularza mandatu karnego De 0004752, wypełnionego w dniu 21 lutego 2023 r. w związku z wykroczeniem drogowym popełnionym przez pieszego uczestnika ruchu drogowego polegającym na wchodzeniu na torowisko gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub opuszczanie ich rozpoczęto, tj. art. 97 k.w. w zw. z art. 14 ust. 6 p.r.d., stwierdzono nieprawidłową wysokość nałożonej grzywny (100 zł). Zgodnie z załącznikiem do *rozporządzenia* z dnia 24 listopada 2003 roku w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń (Dz.U. z 2013 r. poz. 1624, z późn.zm.) za wymienione wyżej wykroczenie należy nałożyć grzywnę w wysokości 2000 zł.

Należy podkreślić, że kompetencje do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenie z art. 97 k.w. wynikają z § 2 ust. 2 *rozporządzenia* z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1350), natomiast zgodnie z art. 96 § 1ad k.p.w.

w postępowaniu mandatowym w sprawach o wykroczenia określonych w rozdziale XI Kodeksu wykroczeń (*Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządku w komunikacji*) wysokość grzywny wynosi do 5000 zł, a w przypadku, o którym mowa w art. 9 § 1 Kodeksu wykroczeń (zbiegów przepisów ustawy) do 6000 zł.

Wykroczenia podlegające wpisowi do ewidencji ukaranych kierowców

Nakładający mandat karny lub kierujący wnioskiem o ukaranie do sądu za określone w rozporządzeniu z dnia 15 września 2022 r. w *sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1951) rodzaje naruszeń przepisów ruchu drogowego strażnik jest obowiązany sporządzić kartę rejestracyjną na sprawcę wykroczenia celem przypisania punktów karnych do ewidencji ukaranych kierowców. Okazano dokumentację w postaci pism przewodnich l.dz. SM.5521.9.6.2023.Gc oraz SM.5521.12.5.2022.GC, które potwierdzają fakt przekazywania kart rejestracyjnych do Komisariatu Policji w Mosinie.

Wnioski:

1. Przedstawione upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego strażników są zgodne z wzorem opublikowanym w załączniku nr 3 do rozporządzenia.
2. Strażnicy uczestniczyli w okresowym przeszkoleniu uzupełniającym z zakresu ruchu drogowego.
3. Strażnicy realizują zadania z zakresu „czuwania nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego” zgodnie ze swoimi kompetencjami – stwierdzono jeden przypadek nieprawidłowości w zakresie stosowanych środków prawnych wobec sprawców wykroczeń w ruchu drogowym.

6. Stwierdzone uchybienia:

W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości szczegółowo omówione w treści niniejszego protokołu, a w związku z ujawnieniem których zaleca się:

- 1) Precyzyjne określanie rodzaju wykroczeń (wskazywanie kompletnej kwalifikacji prawnej czynu) w kontekście grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wykroczenia;
- 2) Realizację, zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z art. 17 §3 k.p.w i ustawy o *strażach gminnych*, w trybie art. 54 k.p.w. czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, ujawnionych w związku z zakresem swojego działania;
- 3) W przypadku realizowania prawa do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych założenie i prowadzenie dokumentacji wymaganej przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w *sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską)*;
- 4) Weryfikację legitymacji służbowych w zakresie wymagań określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w *sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji*

- i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 1998 r. Nr 112, poz. 713 z późn. zm.) – w zakresie pieczęci urzędowej oraz podpisu i pieczęci wystawcy;*
- 5) Dostosowanie ewidencji kajdanek, pałek służbowych i ręcznych miotaczy substancji obezwładniających do standardów wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich);

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach.

Protokół kontroli doręczono kierownikowi podmiotu kontrolowanego w dniu *26.06.2023 r*

Uwagi:

data i podpis kontrolującego:

1. W zakresie punktu Nr 1 – 4.3.

ASYSTENT
WYDZIAŁU PREWENCJI
KWP w Poznaniu
Natalia Dziubata
st. asp. Natalia Dziubata

2. W zakresie punktu Nr 5.

EKSPERT
WYDZIAŁU RUCHU DROGOWEGO
KWP w Poznaniu
Mieczysław Sawicki
kom. Mieczysław Sawicki

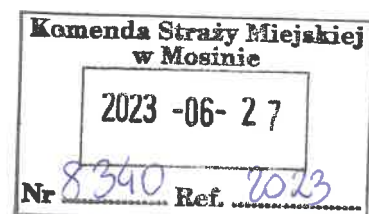
Komendant Straży Miejskiej

Damian Pietruszewski

26.06.2023 r

data i podpis

kierownika podmiotu kontrolowanej jednostki
(lub osoby przez niego upoważnionej)

Wyk. w 3 egz.

Egz. Nr 1 – Komendant Straży Miejskiej w Mosinie;
Egz. Nr 2 – Komendant Wojewódzki Policji w Poznaniu;
Egz. Nr 3 – Wojewoda Wielkopolski.

Przeżytko

8208/2023

2023-06-27